

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2023/109/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Эрдэнэт хот

2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах

Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах

Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Г.Оргилмөрөн

Утас: 70357955 Цахим хаяг: orgilmurung@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2023.02.24 № 66
танай _____-ны № _____-т

ОРХОН АЙМГИЙН БАЯН-ӨНДӨР
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Ш.ӨЛЗИЙБАЯР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлангийн хугацаанд орон нутгийн төсвөөс урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт 2,680,594.2 мянган төгрөг үндсэн дансанд, нэмэлт дансаар 648,471.0 мянган төгрөг бүрдүүлэн зардлын зүйл ангиар зарцуулж хэмнэлтийг бүрэн төвлөрүүлсэн байна. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны төвлөрүүлэлтээс 660.0 мянган төгрөг болон өмнөх онд гүйцэтгэсэн хөв цөөрмийн ажлын үлдэгдэл санхүүжилтээс баталгааны 2,460.6 мянган төгрөг, өвөлжилтийн бэлтгэл ажлын хүрээнд гэр хорооллын айл өрхөд олгосон түлшний модны үнэ 340,420.0 мянган төгрөгийг тус тус авлага, өглөгөөр бүртгэсэн байна. Дээрх онцгойлсон асуудалтай холбоотой аудиторын дүгнэлт өөрчлөгдөөгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Орхон аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/619 дүгээр захирамжаар 2022-2023 оны өвөлжилтийн бэлтгэл ажлын хүрээнд "Гэр хорооллын айл өрхийн түлээний нөөц бүрдүүлэх" зардалд батлагдсан 800,000.0 мянган төгрөгийг зарцуулах эрхийг

Баян-Өндөр суманд шилжүүлсэн бөгөөд тус зардлаас 400,000.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч өвлийн улиралд түлээний үнийг тогтвортой барих, түлээний нөөц бүрдүүлэх зорилгоор 1 портер модыг 350.0 мянган төгрөгөөр иргэдэд олгохоор гэрээлэн түлшний мод бэлтгэгч аж ахуй нэгжид олгосон байна

Бусад асуудлын хэсэг

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй төрийн аудитын албан хаагчид аливаа этгээдээс зүй бусаар нөлөөлөх нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ашиг сонирхол, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>156,088,831.88</u>	<u>1,189,427,266.00</u>
33	АВЛАГА	38,164,192.00	343,540,634.00
335	Бусад авлага	38,164,192.00	343,540,634.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	38,164,192.00	343,540,634.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	117,924,639.88	845,886,632.00
351	Түүхий эд материал	35,831,990.03	706,010,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	35,831,990.03	706,010,000.00
354	Хангамжийн материал	82,092,649.85	139,876,632.00
35410	Бичиг хэргийн материал	360,449.85	58,200.00
35420	Аж ахуйн материал	33,932,460.00	42,064,238.00
35470	Бусад хангамжийн материал	47,799,740.00	97,754,194.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>9,484,492,497.65</u>	<u>14,371,961,302.36</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	9,484,492,497.65	14,371,961,302.36
392	Биет хөрөнгө	9,090,612,497.80	13,929,581,489.86
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	8,547,371,451.08	10,501,646,116.08
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-891,083,128.49	-1,332,552,823.84
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	161,744,800.00	245,134,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81,129,241.63	-107,789,624.95
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,158,491,404.66	3,101,484,998.63
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-571,626,799.69	-743,828,531.36
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	450,373,775.18	540,546,076.18
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-201,518,093.81	-221,298,585.50
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	835,375,071.00	2,387,248,989.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-317,386,740.50	-441,009,924.38
393	Биет бус хөрөнгө	393,879,999.85	442,379,812.50
39301	Програм хангамж	9,262,000.00	59,815,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-8,762,000.15	-10,815,187.50
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	393,380,000.00	393,380,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>9,640,581,329.53</u>	<u>15,561,388,568.36</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>38,164,192.00</u>	<u>343,540,634.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	38,164,192.00	343,540,634.00
413	Өглөг	38,164,192.00	343,540,634.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	38,164,192.00	3,120,634.00
4136	Бусад өглөг	0.00	340,420,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	340,420,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>9,602,417,137.53</u>	<u>15,217,847,934.36</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	9,602,417,137.53	15,217,847,934.36
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,729,095,366.14	1,729,095,366.14
51101	Өмч: - төрийн	1,729,095,366.14	1,729,095,366.14
512	Хуримтлагдсан үр дүн	7,408,226,043.96	13,023,656,840.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	7,408,226,043.96	7,408,226,043.96
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	5,615,430,796.83
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	465,095,727.43	465,095,727.43
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>9,640,581,329.53</u>	<u>15,561,388,568.36</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,836,854,696.01	10,850,063,469.87
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,919,212,483.01	7,520,998,305.97
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,919,212,483.01	7,520,998,305.97
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн үндсэн хөрөнгө	2,757,169,989.01	6,682,459,479.97
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн бараа материал	162,042,494.00	838,538,826.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,917,642,213.00	3,329,065,163.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	218,560,813.00	648,470,963.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	192,875,508.00	228,737,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,590,302.00	400,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,095,003.00	19,733,963.90
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,699,081,400.00	2,680,594,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,699,081,400.00	2,680,594,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,689,851,656.74	4,260,540,340.64
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,689,851,656.74	4,260,540,340.64
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,487,703,823.95	4,104,320,313.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,840,518,360.92	1,982,385,386.28
210101	Үндсэн цалин	1,481,916,253.12	1,527,882,078.78
210102	Нэмэгдэл	316,571,096.80	180,256,809.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	160,438,772.00
210104	Урамшуулал	0.00	53,249,795.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	42,031,011.00	60,557,931.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	243,215,246.21	251,805,660.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	170,632,253.66	176,573,856.20
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,044,960.00	20,048,480.61
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,986,440.00	15,649,063.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,670,200.00	3,683,978.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	35,881,392.55	35,850,280.84
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	175,724,073.27	147,218,733.17
210301	Гэрэл, цахилгаан	116,012,080.69	52,089,334.56
210302	Түлш, халаалт	37,390,994.12	30,923,029.08
210303	Цэвэр, бохир ус	22,320,998.46	63,816,369.53
210304	Байрны түрээс	0.00	390,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	219,135,025.81	269,264,411.73
210401	Бичиг хэрэг	81,857,328.00	74,823,520.85
210402	Тээвэр, шатахуун	37,876,716.00	32,856,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	47,591,423.81	43,638,756.85
210404	Ном, хэвлэл	3,087,500.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,850,000.00	775,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,036,250.00	13,633,250.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	36,835,808.00	103,537,884.03

2105	Нормативт зардал	12,262,100.00	10,900,000.00
210502	Хоол, хүнс	1,662,100.00	1,200,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	10,600,000.00	9,700,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	85,003,825.00	37,994,780.00
210602	Тавилга	1,211,300.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	7,677,500.00	0.00
210604	Урсгал засвар	76,115,025.00	37,994,780.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,541,613.00	1,542,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,541,613.00	1,542,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	169,783,340.00	523,391,499.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	156,010,610.00	510,221,806.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,000,000.00	4,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	424,730.00	650,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	250,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,000,000.00	2,000,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,098,000.00	6,376,693.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	740,520,239.74	879,817,142.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	85,128,850.00	21,955,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,450,750.00	5,000,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	651,940,639.74	852,862,142.86
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	202,147,832.79	156,220,027.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	101,396,403.00	80,830,150.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	43,825,300.00	34,245,350.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	384,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	29,807,200.00	32,887,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,379,903.00	13,697,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	100,751,429.79	75,389,877.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	96,304,804.79	57,848,225.88
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,446,625.00	17,541,651.58
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	2,147,003,039.27	6,589,523,129.23
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	443,488,177.12	974,092,332.40
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	433,488,177.12	974,092,332.40
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	10,000,000.00	0.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-443,488,177.12	-974,092,332.40
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,703,514,862.15	5,615,430,796.83

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,960,306,405.00	3,367,229,355.90
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,960,306,405.00	3,367,229,355.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	261,225,005.00	686,635,155.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	235,539,700.00	266,901,192.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,590,302.00	400,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,095,003.00	19,733,963.90
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	2,699,081,400.00	2,680,594,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,699,081,400.00	2,680,594,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>2,912,949,897.00</u>	<u>3,335,265,555.90</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,912,949,897.00	3,335,265,555.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,672,637,872.21	3,178,385,528.44
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,847,120,375.13	1,982,385,386.28
210101	Үндсэн цалин	1,488,253,652.33	1,527,882,078.78
210102	Нэмэгдэл	316,571,096.80	180,256,809.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	160,438,772.00
210104	Урамшуулал	0.00	53,249,795.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	42,295,626.00	60,557,931.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	236,613,232.00	251,805,660.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	163,210,132.00	176,573,856.20
210202	Тэтгэмжийн даатгал	18,350,800.00	20,048,480.61
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,680,600.00	15,649,063.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,670,200.00	3,683,978.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,701,500.00	35,850,280.84
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	175,724,073.27	147,218,733.17
210301	Гэрэл, цахилгаан	116,012,080.69	52,089,334.56
210302	Түлш, халаалт	37,390,994.12	30,923,029.08
210303	Цэвэр, бохир ус	22,320,998.46	63,816,369.53
210304	Байрны түрээс	0.00	390,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	178,449,603.81	162,822,477.85
210401	Бичиг хэрэг	81,707,178.00	74,521,171.00
210402	Тээвэр, шатахуун	32,243,052.00	31,976,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	47,591,423.81	43,638,756.85
210404	Ном, хэвлэл	3,300,000.00	0.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,850,000.00	775,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,757,950.00	11,911,550.00
2105	Нормативт зардал	16,662,100.00	6,500,000.00
210502	Хоол, хүнс	1,662,100.00	1,200,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,000,000.00	5,300,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	85,811,125.00	37,994,780.00
210602	Тавилга	1,211,300.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	6,000,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	78,599,825.00	37,994,780.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,541,613.00	1,542,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,541,613.00	1,542,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	117,215,000.00	560,115,791.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	103,442,270.00	546,946,098.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,000,000.00	4,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	424,730.00	650,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	250,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,000,000.00	2,000,000.00

210807	Газрын төлбөр	1,098,000.00	6,376,693.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,500,750.00	28,000,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,940,000.00	23,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,560,750.00	5,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	240,312,024.79	156,880,027.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	101,396,403.00	80,830,150.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	43,825,300.00	34,245,350.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	384,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	29,807,200.00	32,887,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,379,903.00	13,697,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	138,915,621.79	76,049,877.46
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	96,304,804.79	57,848,225.88
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,610,817.00	18,201,651.58
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>47,356,508.00</u>	<u>31,963,800.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	47,356,508.00	31,963,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	47,356,508.00	31,963,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	47,356,508.00	31,963,800.00
220001	Барилга байгууламж	36,835,808.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	10,520,700.00	31,963,800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-47,356,508.00</u>	<u>-31,963,800.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,728,670,366.14	465,095,727.43	5,704,711,181.81	7,898,477,275.38
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,728,670,366.14	465,095,727.43	5,704,711,181.81	7,898,477,275.38
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	425,000.00	0.00	0.00	425,000.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,703,514,862.15	1,703,514,862.15
C08	2021 оны 12-р сарын 31-	1,729,095,366.14	465,095,727.43	7,408,226,043.96	9,602,417,137.53

	нээрх үлдэгдэл				
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,729,095,366.14	465,095,727.43	7,408,226,043.96	9,602,417,137.53
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,729,095,366.14	465,095,727.43	7,408,226,043.96	9,602,417,137.53
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	5,615,430,796.83	5,615,430,796.83
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,729,095,366.14	465,095,727.43	13,023,656,840.79	15,217,847,934.36

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,680,594,200.00	2,622,745,974.12
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,680,594,200.00	2,622,745,974.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,629,822,100.00	2,571,976,874.12
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,948,933,260.00	1,921,459,955.78
210101	Үндсэн цалин	876,942,020.00	1,527,882,078.78
210102	Нэмэгдэл	256,483,200.00	180,256,809.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	185,508,040.00	160,438,772.00
210104	Урамшуулал	0.00	52,882,296.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	630,000,000.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	250,401,360.00	244,358,194.32
210201	Тэтгэврийн даатгал	165,659,950.00	169,126,390.38
210202	Тэтгэмжийн даатгал	19,489,210.00	20,048,480.61
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15,591,590.00	15,649,063.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,897,620.00	3,683,978.55
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	45,762,990.00	35,850,280.84
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	170,615,000.00	147,218,733.17
210301	Гэрэл, цахилгаан	85,225,000.00	52,089,334.56
210302	Түлш, халаалт	50,000,000.00	30,923,029.08
210303	Цэвэр, бохир ус	35,000,000.00	63,816,369.53
210304	Байрны түрээс	390,000.00	390,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	127,757,500.00	127,161,477.85
210401	Бичиг хэрэг	51,952,700.00	64,456,171.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,800,000.00	28,080,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	35,304,800.00	21,938,756.85
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	700,000.00	775,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,000,000.00	11,911,550.00
2105	Нормативт зардал	5,300,000.00	5,300,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,300,000.00	5,300,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,000,000.00	37,994,780.00
210604	Урсгал засвар	38,000,000.00	37,994,780.00
2107	Томилот, зочны зардал	1,542,790.00	1,542,700.00
210702	Дотоод албан томилот	1,542,790.00	1,542,700.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	59,272,190.00	58,941,033.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	45,980,790.00	45,771,340.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	4,000,000.00	4,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	650,000.00	650,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	250,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,000,000.00	2,000,000.00
210807	Газрын төлбөр	6,391,400.00	6,376,693.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,000,000.00	28,000,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,000,000.00	23,000,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,000,000.00	5,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	50,772,100.00	50,769,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	50,772,100.00	50,769,100.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,184,300.00	4,184,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,887,800.00	32,887,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,700,000.00	13,697,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,680,594,200.00	2,622,745,974.12
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,680,594,200.00	2,622,745,974.12
132001	Орон нутгийн төсвөөс	2,680,594,200.00	2,622,745,974.12
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	243.00	243.00
620001	Удирдах ажилтан	25.00	25.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	82.00	82.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	11.00	11.00
620004	Гэрээт ажилтан	125.00	125.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	243.00	243.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	23.00	23.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	71.00	71.00
650010	Гэрээт ажилтан	125.00	125.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	24.00	24.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	261,225,005.00	686,635,155.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	224,389,197.00	686,635,155.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	134,726,380.00	638,372,454.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	42,295,626.00	60,925,430.50
210104	Урамшуулал		367,499.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	42,295,626.00	60,557,931.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,393,332.00	7,447,465.82
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,393,332.00	7,447,465.82
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,313,052.00	35,661,000.00
210401	Бичиг хэрэг	9,853,850.00	10,065,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,518,252.00	3,896,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	33,652,150.00	21,700,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,200,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88,800.00	0.00

2105	Нормативт зардал	1,662,100.00	1,200,000.00
210502	Хоол, хүнс	1,662,100.00	1,200,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	600,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	600,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,462,270.00	533,138,558.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	35,462,270.00	533,138,558.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	89,662,817.00	48,262,701.58
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,052,000.00	30,061,050.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32,172,000.00	30,061,050.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,880,000.00	0.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	42,610,817.00	18,201,651.58
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	42,610,817.00	18,201,651.58
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	36,835,808.00	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	36,835,808.00	0.00
220001	Барилга байгууламж	36,835,808.00	0.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	261,225,005.00	686,635,155.90
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	261,225,005.00	686,635,155.90
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	235,539,700.00	266,901,192.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,590,302.00	400,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,095,003.00	19,733,963.90

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 3,087.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 2,716.7 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоож, 371.1 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Нийт 5 албан хаагчийн цалин, ээлжийн амралтын цалинг давхардуулан нийт 1,474.0 мянган төгрөг илүү олгосон байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99.1-д "Ажилтанд ажлын жил бүр ээлжийн амралт олгож биеэр эдлүүлнэ. Ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй ажилтанд олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг энэ хуулийн 110.2-т заасан хэмжээнээс нэмэгдүүлж олгох асуудлыг хамтын гэрээгээр, хамтын гэрээгүй бол ажилтантай тохиролцон олгоно", 110.2-д "Ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй ажилтанд ээлжийн амралтын цалинг нэг аравны тав дахин нэмэгдүүлж олгоно", Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/191 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Ээлжийн амралт олгох, ээлжийн амралтын цалин тооцох журам"-ын 1.2-д "Ажил олгогч нь тухайн ажлын жилийн ээлжийн амралтын хуваарийг ажилтны саналыг үндэслэн ажил, үйлчилгээ, үйлдвэрлэлийн хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулахгүй байдлаар зохион байгуулж, жил бүрийн нэгдүгээр улиралд батална" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

2. Ажилтнуудын илүү цагийн цалин болон нууц хамгаалах ажилтны нэмэгдэлд нийт 1,242.7 мянган төгрөг илүү олгосон байна. Энэ Төсвийн тухай хуулийн 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид нэмэгдэл хөлс олгох журам"-ын 3.3-д "Илүү цагаар, долоо хоногийн амралтын өдрөөр, нийтээр амрах баяр ёслолын өдрөөр, шөнийн цагаар ажилласны нэмэгдэл хөлс тооцох цаг нь 4.1-т зааснаас бусад тохиолдолд тухайн сарын ажлын цагийн 10 хувиас хэтрэхгүй байна. Тухайлбал, 8 дугаар сарын ажлын цаг 160 гэж үзвэл тухайн сард нэмэгдэл хөлс тооцогдох цаг нь 16-аас илүүгүй байна", Засгийн газрын 2017 оны 246 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Төрийн болон албаны нууц хамгаалах ажилтанд цалингийн нэмэгдэл олгох журам"-ын 2.1-д "Нууц хамгаалах ажилтны цалингийн нэмэгдлийг түүний ажлын ачаалал, хариуцаж байгаа нууцын зэрэглэл, нууцтай ажилласан хугацаа зэргийг харгалзан тухайн ажилтны албан тушаалын үндсэн цалингийн 10-30 хувиар тооцож, сар бүр олгоно" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөөгүй болно.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Баян-Өндөр сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн тохижилт, засварын ажлуудыг үндсэн хөрөнгөд бүртгээд тухайн ондоо үндсэн хөрөнгийн данснаас эрх бүхий этгээдийн холбогдох шийдвэргүйгээр зарлагдаж байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 78.2-д "Хуульд өөрөөр заагаагүй бол Засаг дарга дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ", 78.2.1-д "иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас олгосон эрх хэмжээний дотор орон нутгийн өмчийг эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр гүйцэтгэж Баян-Өндөр сумын ЗДТГ-н хөрөнгөд бүртгэсэн ажлуудыг холбогдох данснаас эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийг үндэслэн зарлагдаж байх.

2. Мөнгөн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд Баян-Өндөр сумын багуудын хэсгийн ахлагч нарт сар бүр гар утасны нэгжийн сунгалт хийж байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12.1-д "Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно", 12.1.1-д "гар утасны зардал" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Хэсгийн ахлагч нарт гар утасны нэгж олгохыг зогсоож Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12.1.1 дэх заалтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах.

3. Мөнгөн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газар, ЗДТГ-ын үйлдвэрчний эвлэлийн хорооны хооронд 2021.12.28-ны өдөр байгуулсан хамтын гэрээний хүрээнд албан хаагчдад нийтийн тээврээр зорчдог эсэхээс үл хамааран унааны зардлыг өдөрт 2400 төгрөгөөр тооцон олгож байна. Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны 6 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид нөхөх төлбөр олгох журам"-ын 8.2-д "Нийтийн тээврийн тогтмол үйлчилгээтэй хот суурин газарт ажиллаж байгаа энэ журмын 8.1-д зааснаас бусад төрийн албан хаагч нь ажилдаа ирэх, буцахад нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчих зайлшгүй шаардлагатай бол нийтийн тээврийн унааны зардлын 50 хувийг байгууллагаас нь нөхөн олгоно" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Нийт албан хаагчдад бус зөвхөн нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчих зайлшгүй шаардлагатай албан хаагчдад нийтийн тээврийн унааны зардлын 50 хувийг олгох зохицуулалтыг хэрэгжүүлж ажиллах.

4. Мөнгөн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас цалингийн зардалд 371.1 мянган төгрөг гүйлгэн зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41.2.3-д "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 3.6 дахь заалт, 2018 оны 134 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Төсвийн захирагчийн төсөвт зохицуулалт хийх журам"-ын 3.1.6-д "Төсвийн тухай хуулийн 42.4-т заасны дагуу дээд шатны төсвийн захирагчийн зөвшөөрлийг албан бичгээр авсан байх" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Дээд шатны төсвийн захирагчийн зөвшөөрөлгүйгээр цалин, АО-с төлөх НДШ-ийн зардлын бүлэг хооронд гүйлгэн зарцуулахгүй байх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	1	1,474.0	1	1,474.0								
	1	1,242.7	1	1,242.7								
	1	0					1	371.1				
	1	0					1	0				
	1	0					1	0				
	1	0					1	0				
Дүн	6	3,087.8	2	2,716.7			4	371.1				

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо					Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй					
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10	
1	ТШЗ	1	1			1				
	НИЙТ	1	1			1				